

Život ve středověku / Das Leben im Mittelalter

Život ve středověku nebyl vůbec jednoduchý. Pořád hrozily války, epidemie a hlad. I když velká část obyvatel musela pracovat tvrdě, žila skromně, často i v chudobě.

Středověká společnost se dělila na tři části: páni (šlechta), církev a poddaní. Ve světském světě nad tím vším stál panovník (král nebo císař), v církevním zase papež. Páni vládli a patřila jim prakticky všechna půda v panství. K panství patřili také nevolníci, kteří museli pracovat pro pána zadarmo. Říkalo se tomu robota. Navíc nebyly osobně svobodní – tj. nesměli se svobodně stěhovat, uzavírat sňatky či posílat svoje děti do učení. Říkalo se tomu nevolnictví. Nevolníci ve svém volném čase pracovali na pronajaté půdě od pána, aby mohli uživit svoji rodinu. Lépe se měli řemeslníci a obchodníci žijící ve městech. Ti poddanými nebyli a byli osobně svobodní.

Mezi pány vznikla vrstva rytířů, kteří museli bojovat za svého krále.

Církev hrála důležitou roli v životě každého křesťana ve středověku. Každý křesťan musel odvádět jednou za rok církvi daň ze svého majetku, která se jmenovala desátek. Díky tomu byla církev bohatá. Centrem křesťanství se staly kostely a kláštery. V kláštorech žili mniši nebo jeptišky, kteří se zde modlili a pracovali. Mniši a jeptišky žili odděleně.

Das Leben im Mittelalter war überhaupt nicht einfach. Krieg, Epidemien und Hunger drohten immer noch. Obwohl ein großer Teil der Bevölkerung hart arbeiten musste, ein sparsames Leben führte, oft in Armut.

Die mittelalterliche Gesellschaft gliederte sich in drei Teile: Herren (Adel), Kirche und Untertanen. Die Herren regierten und besaßen praktisch das gesamte Land auf dem Landgut. Zum Nachlass gehörten auch Leibeigene, die kostenlos für den Herrn arbeiten mussten. Es wurde die Fronarbeit genannt. Darüber hinaus waren sie persönlich nicht frei – d. h. sie durften sich nicht frei bewegen, heiraten oder ihre Kinder zum Lernen schicken. Das wurde Leibeigenschaft genannt. In ihrer Freizeit arbeiteten Leibeigene auf Pachtgrundstücken des Herren, um ihre Familie zu unterstützen. Handwerker und Kaufleute, die in Städten lebten, waren besser dran. Das waren keine Leibeigene und waren persönlich frei.

Unter den Herren befand sich eine Ritterschicht, die um ihren König kämpfen musste.

Die Kirche spielte eine wichtige Rolle im Leben jedes Christen im Mittelalter. Jeder Christ musste der Kirche einmal im Jahr Steuern für sein Vermögen zahlen, was als das Zehnt bezeichnet wurde. Dies machte die Kirche reich. Die Kirchen und Klöster wurden zum Zentrum des Christentums. Die Mönche oder Nonnen lebten in Klöstern, wo sie beteten und arbeiteten. Die Mönche und Nonnen lebte getrennt.

1. Doplň do obrázku názvy společenských vrstev podle úvodního textu: / Ergänzt die Namen der sozialen Schichten zum Bild nach dem Einführungstext:

2. Kde žila šlechta ve středověku? / Wo lebte der Adel im Mittelalter?

- a) na zámku / im Schloss
- b) na hradě / in der Burg
- c) v klášteře / im Kloster
- d) v kostele / in der Kirche
- e) na statku / auf dem Bauerhof

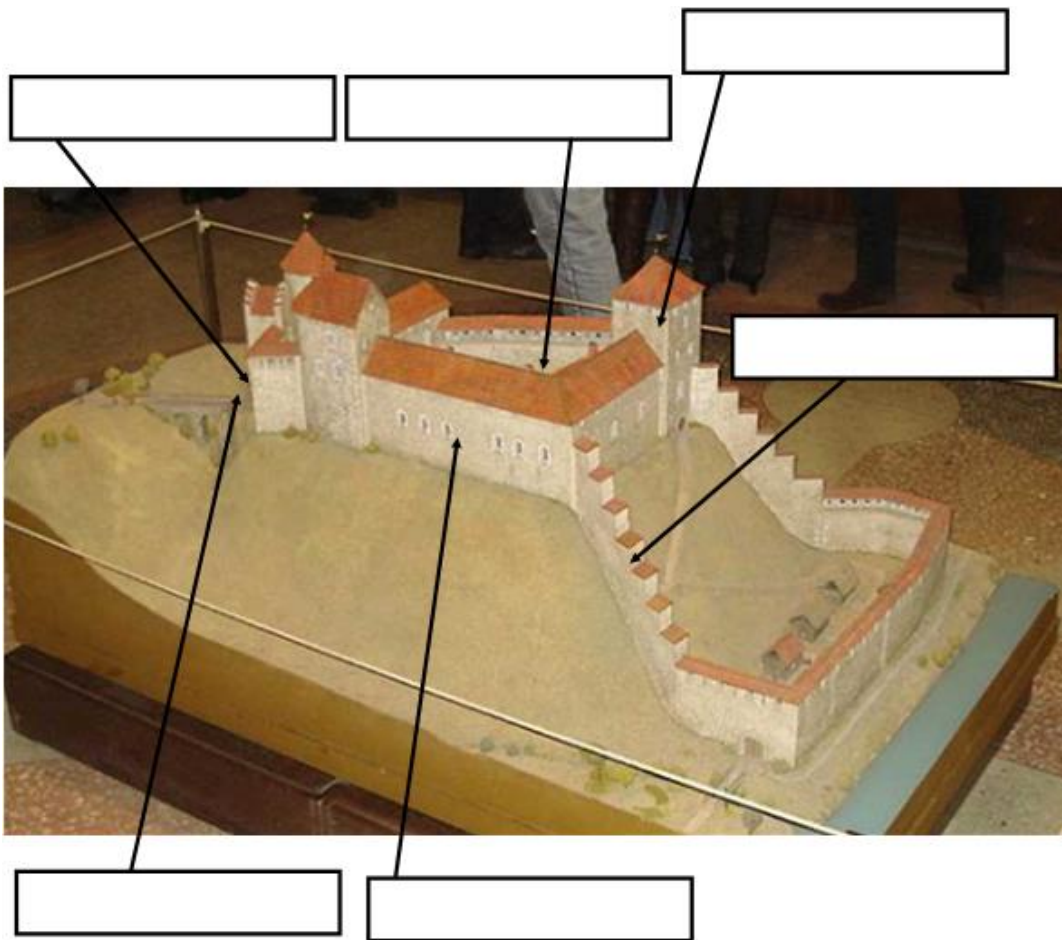
3. Na jakém místě se budoval hrad? / Wo wurde die Burg gebaut?

- a) na rovině / im Fachland
- b) u řeky / am Fluss
- c) na kopci, na skále / auf dem Gipfel, auf den Felsen

4. Doplně části hradu: / Ergänze die Teile der Burg:

HRADBY - MOST - VĚŽ - NÁDVOŘÍ - PALÁC - HLAVNÍ BRÁNA

RINGMAUER – BRÜCKE - TURM - VORHOF - PALAST – HAUPTTOR

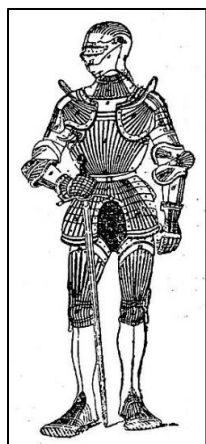
5. Jak se jmenuje část hradu, kde se konaly mše a kde se mohli lidé pomodlit? / Wie heißt der Teil der Burg, in dem Messen abgehalten wurden und in dem die Menschen beten konnten?

- a) černá kuchyně / schwarze Küche
- b) kaple / Kapelle
- c) hodovní sál / Bankettsaal

6. Kdo je na obrázku? / Wer ist auf dem Bild?

- a) rolník / Bauer
- b) řemeslník / Handwerker
- c) mnich / Mönch
- d) rytíř / Ritter

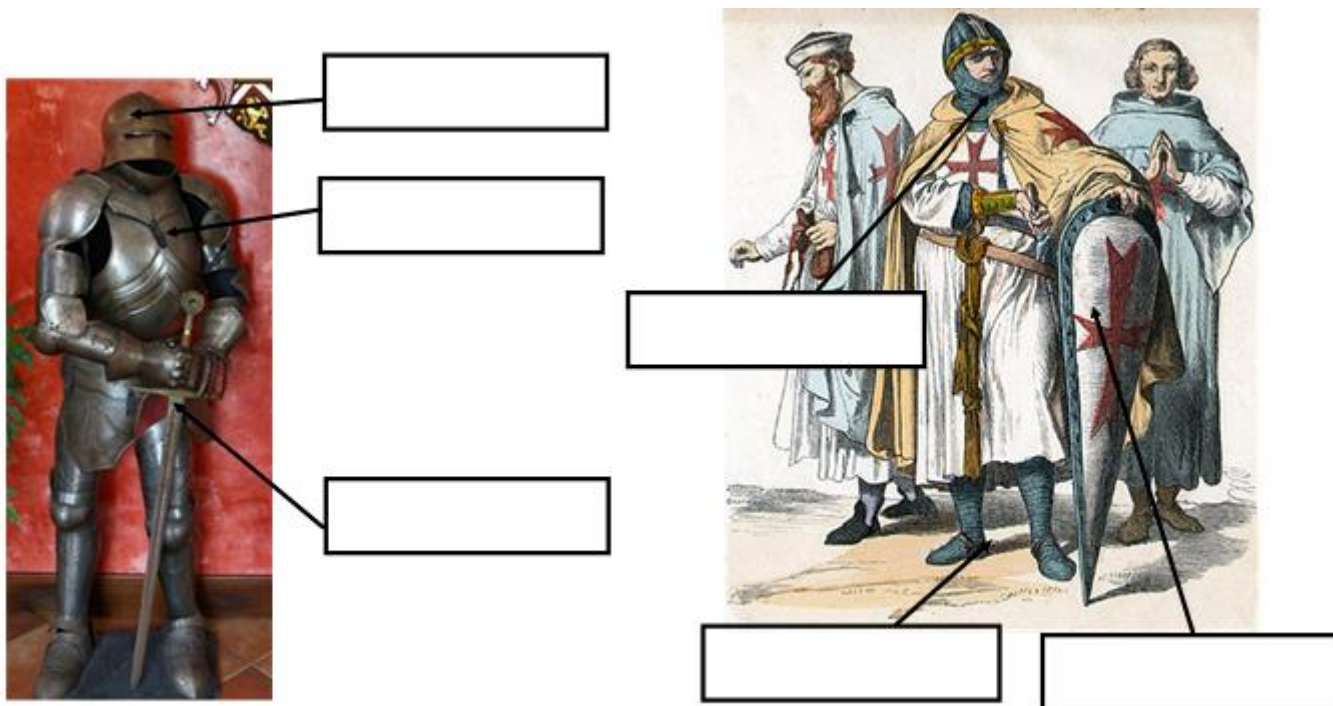

7. Jak se jmenují části zbroje? / Wie heißen die Rüstungsteile?

MEČ - HELMA - ŠTÍT - CHRÁNIČ - DRÁTĚNÁ KOŠILE – OSTRUHY

SCHWERT - HELM - SCHILD - SCHÜTZER - DRAHTHEMD - SPORNE

8. Jak se jmenuje komplex budova na fotkách?? / Wie heißt der Gebäudekomplex auf den Fotos?

Kdo v tomto komplexu žil? / Wer lebte in diesem Gebäudekomplex?

- a) šlechta / Adel
- b) král / König
- c) Mönche oder Nonnen / mniši nebo jeptišky

10. Přiřad': / Ordne zu:

robota / die Fronarbeit

Leibeigene mussten kostenlos für den Herrn arbeiten

nevolnictví / die Leibeigenschaft

sie durften sich nicht frei bewegen

Slovníček / Wörterbuch:

církev	die Kirche
císař	der Kaiser
černá kuchyně	die schwarze Küche
desátek	das Zehnt
drátěná košile	das Drahtemd
epidemie	die Epidemie
helma	der Helm
hlad	der Hunger
hlavní brána	das Haupttor
hodovní sál	der Bankettsaal
hrad	die Burg
hradby	die Ringmauern
chránič	der Schützer
jeptiška	die Nonne
kaple	die Kapelle
klášter	das Kloster
kostel	die Kirche
král	der König
meč	das Schwert
mnich	der Mönch
most	die Brücke
nádvoří	der Vorhof
nevolnictví	die Leibeigenschaft
obchodník	der Kaufmann
obchodníci	die Kaufleute
ostruhy	die Sportne
palác	der Palast, das Palais
páni	die Herren
panovník	der Herrscher
papež	der Papst
poddaní	die Untertanen

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg VA / 2014 – 2020

robota	die Fronarbeit
rolník	der Bauer
rytíř	der Ritter
řemeslník	der Handwerker
středověk	das Mittelalter
šlechta	der Adel
štít	der Schild
válka	der Krieg
věž	der Turm
zámek	das Schloss

Řešení / Lösung:

1. Doplně do obrázku názvy společenských vrstev podle úvodního textu: / Ergänzt die Namen der sozialen Schichten zum Bild nach dem Einführungstext:

König / Kaiser

Kirche, Adel

Ritter, Mönche, Nonnen,
Handwerker, Kaufleute

Leibeigene, Bauer

2. Kde žila šlechta ve středověku? / Wo lebte der Adel im Mittelalter?

- a) na zámku / im Schloss
- b) na hradě / in der Burg**
- c) v klášteře / im Kloster
- d) v kostele / in der Kirche
- e) na statku / auf dem Bauerhof

3. Na jakém místě se budoval hrad? / Wo wurde die Burg gebaut?

a) na rovině / im Fachland

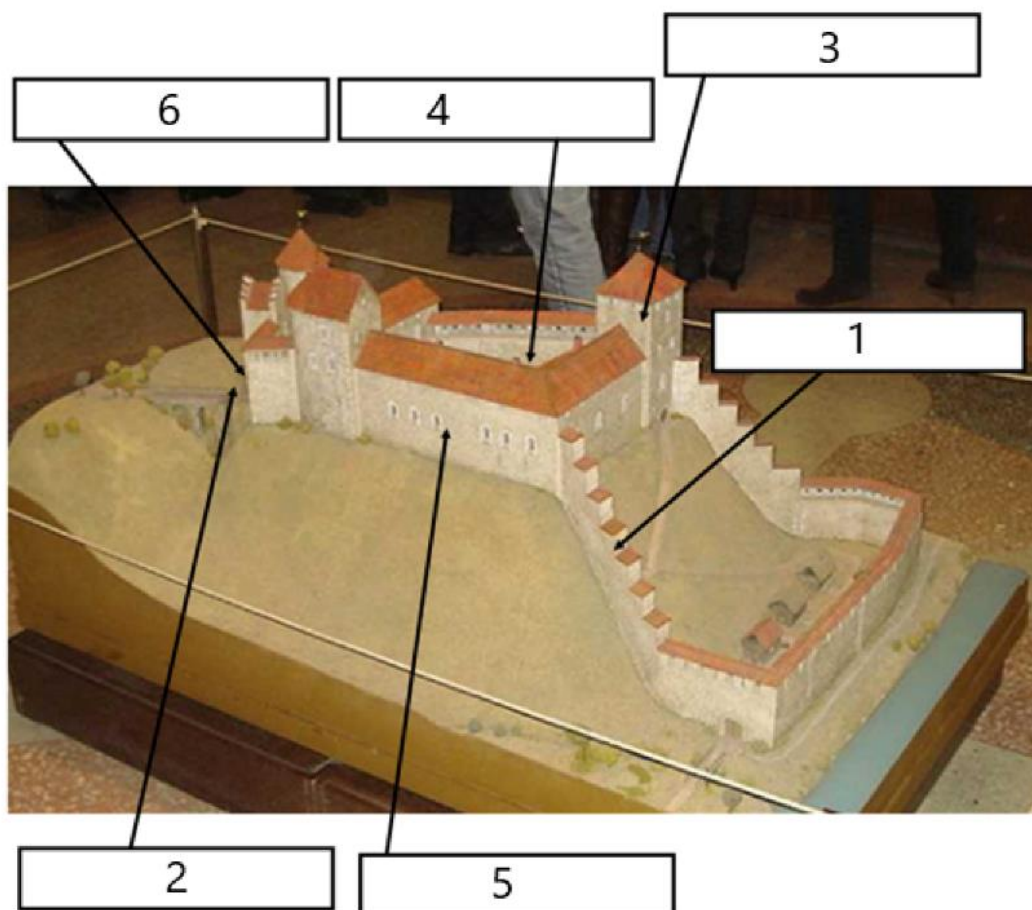
b) u řeky / am Fluss

c) na kopci, na skále / auf dem Gipfel, auf den Felsen

4. Doplně části hradu: / Ergänze die Teile der Burg:

1. HRADBY – 2. MOST – 3. VĚŽ – 4. NÁDVOŘÍ – 5. PALÁC -6. HLAVNÍ BRÁNA

1. RINGMAUER – 2. BRÜCKE – 3. TURM – 4. VORHOF – 5. PALAST – 6. HAUPTTOR

5. Jak se jmenuje část hradu, kde se konaly mše a kde se mohli lidé pomodlit? / Wie heißt der Teil der Burg, in dem Messen abgehalten wurden und in dem die Menschen beten konnten?

a) černá kuchyně / schwarze Küche

b) kaple / Kapelle

c) hodovní sál / Bankettsaal

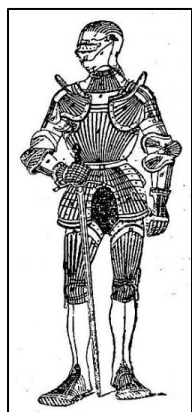
6. Kdo je na obrázku? / Wer ist auf dem Bild?

a) rolník / Bauer

b) řemeslník / Handwerker

c) mnich / Mönch

d) rytíř / Ritter

7. Jak se jmenují části zbroje? / Wie heißen die Rüstungsteile?

1. MEČ – 2. HELMA – 3. ŠTÍT – 4. CHRÁNIČ – 5. DRÁTĚNÁ KOŠILE – 6. OSTRUHY

1. SCHWERT – 2. HELM – 3. SCHILD – 4. SCHÜTZER – 5. DRAHTHEMD – 6. SPORNE

2

4

1

5

6

3

8. Jak se jmenuje komplex budova na fotkách?? / Wie heißt der Gebäudekomplex auf den Fotos?

klášter / das Kloster

Kdo v tomto komplexu žil? / Wer lebte in diesem Gebäudekomplex?

a) šlechta / Adel

b) král / könig

c) Mönche oder Nonnen / mniši nebo jeptišky

10. Přiřaď: / Ordne zu:

robota / die Fronarbeit — Leibeigene mussten kostenlos für den Herrn arbeiten

nevolnictví / die Leibeigenschaft — sie durften sich nicht frei bewegen

Zdroj obrázků:

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bezdez_interier_kaple_3.jpg> (Autor: Lukáš Kalista)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Loket0809.JPG>> (Autor: Pakos)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hrad_Bezd%C4%9Bz_\(Bezd%C4%9Bz\)_5.JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hrad_Bezd%C4%9Bz_(Bezd%C4%9Bz)_5.JPG)> (Autor: Bjalek Michal)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:KI%C3%A1%C5%A1ter_Tepl%C3%A1_-_panoramio.jpg> (Autor: Pavel Špindler)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:KI_Tepl%C3%A1_1.jpg> (Autor: Karelj)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

<<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Loket0809.JPG>> (Autor: Pakos)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW:

<<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=18261770>> (Autor: Vilensija using CommonsHelper)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW:

<<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=62054629>> (Autor: Unknown)

[cit. 2016-09-01]. Dostupný pod licencí Public Domain na WWW:

<<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=18457521>> (Autor: Unknown)